TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija)

SPRENDIMAS

2004 m. spalio 14 d.*

Byloje C-173/02

dėl ieškinio dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį,

pareikšto 2002 m. gegužės 13 d.,

Ispanijos Karalystė, atstovaujama S. Ortiz Vaamonde, nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J. L. Buendía Sierra, nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann (pranešėjas), teisėjai A. Rosas ir S. von Bahr,

generalinis advokatas F. G. Jacobs,
sekretorius R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2004 m. sausio 22 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Ispanijos Karalystė pareikštu ieškiniu Teisingumo Teismo prašo panaikinti 2002 m. kovo 12 d. Komisijos sprendimą 2002/411/EB dėl Ispanijos valstybės pagalbos prioritetiniais laikomiems karvės pieno gamintojams (OL L 144, p. 49, toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

2 EB 36 straipsnyje nustatyta:

„Konkurencijos taisyklėms skirto skyriaus nuostatos žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai taikomos tik tokiu mastu, kokį nustato Taryba <...>".

3 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 804/68 dėl bendro pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo (OL L 148, p. 13) 23 straipsnyje numatyta:

„Išskyrus šiame reglamente numatytas išlygas, Sutarties 92–94 straipsniai (dabar – EB 87–89 straipsniai) taikomi 1 straipsnyje numatytų produktų gamybai ir prekybai."

4 1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3950/92, nustatančio papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 405, p. 1) 5 straipsnyje numatyta:

„Valstybė narė, laikydamasi 3 straipsnyje nurodytų kiekių, gali padidinti nacionalinį rezervą, visoje šalyje mažindama visus individualius referencinius kiekius, kad gamintojams, nustatomiems pagal objektyvius, su Komisija suderintus kriterijus, skirtų papildomus arba specialius kiekius.

Nepažeidžiant 6 straipsnio 1 dalies, gamintojų, vieną iš dvylikos mėnesių laikotarpį nepardavusių pieno ar kitų pieno produktų, turimi referenciniai kiekiai pridedami prie nacionalinio rezervo ir gali būti perskirstyti pagal pirmąją pastraipą. Jei gamintojas per valstybės narės nustatytiną laiką atnaujina pieno arba kitų pieno produktų gaminimą, pagal 4 straipsnio 1 dalį ne vėliau kaip balandžio 1 dieną po prašymo pateikimo dienos jam skiriamas referencinis kiekis."

5 Remiantis priešpaskutiniąja Reglamento Nr. 3950/92 preambulės konstatuojamosios dalies pastraipa, tam, kad būtų tęsiama pieno produktų gamybos restruktūrizacija ir gerinama aplinka, reikėtų, remiantis objektyviais kriterijais, leisti valstybėms narėms toliau įgyvendinti nacionalines restruktūrizavimo programas ir organizuoti tam tikrą referencinių kiekių judėjimo atitinkamoje geografinėje zonoje lankstumą.

6 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnyje patikslinama:

„Siekdamos užbaigti pieno gamybos restruktūrizaciją nacionaliniu, regioniniu arba pieno surinkimo vietų lygiu ar pagerinti aplinkos sąlygas, valstybės narės, laikydamosi išsamių taisyklių, kurias jos nustato atsižvelgdamos į šalių teisėtus interesus, gali imtis vieno ar kelių toliau išvardytų veiksmų:

— skirti kompensaciją, išmokamą vienu ar keliais metiniais mokėjimais gamintojams, kurie įsipareigoja visiškai arba iš dalies atsisakyti pieno gamybos, o tokius laisvus referencinius kiekius pridėti prie nacionalinio rezervo,

— remiantis objektyviais kriterijais nustatyti sąlygas, kuriomis gamintojai dvylikos mėnesių laikotarpio pradžioje per kompetentingą instituciją arba jos paskirtą instituciją už mokestį gali gauti referencinius kiekius, kurių praeito dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigoje galutinai atsisakė kiti gamintojai, ir jiems už tai buvo vienu ar keliais metiniais mokėjimais išmokėta minėto mokesčio dydžio kompensacija,

<...>"

Faktinės aplinkybės, ginčijamas sprendimas ir procesas Teisingumo Teisme

7 1998–1999 prekybiniais metais kompetentingos institucijos Astūrijos (Ispanija) Kunigaikštystės autonominėje bendruomenėje teikė pagalbą pieno kvotoms gauti (toliau — ginčijama pagalba). Šia pagalba buvo siekiama palengvinti referencinių kiekių gavimą pieno gamintojams, kuriems pagal 1991 m. gruodžio 30 d. Karališkąjį dekretą Nr. 1888/91 (1992 m. sausio 2 d. BOE Nr. 2, p. 84) teikiama pirmenybė kitų gamintojų atžvilgiu. Pagalbą sudarė paskolų sutarčių, sudarytų finansuoti tokį gavimą, palūkanų normos sumažinimas.

8 2002 m. kovo 12 d. Komisija, gavusi skundą dėl šios pagalbos, priėmė ginčijamą sprendimą, kuriuo uždraudė minėtą pagalbą remdamasi tuo, kad ji buvo nesuderinama su bendrąja rinka. Pagal ginčijamą sprendimą, viena vertus, pagalba nebuvo leidžiama pagal Reglamento Nr. 3950/92 nuostatas ir, kita vertus, EB 87 straipsnio 2 ir 3 dalys nebuvo taikytinos.

9 Savo ieškiniu dėl panaikinimo Ispanijos Karalystė Teisingumo Teismo prašo panaikinti ginčijamą sprendimą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

10 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti ieškinį kaip nepagrįstą ir priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl ieškinio

11 Grįsdama savo ieškinį, Ispanijos vyriausybė iš esmės remiasi dviem pagrindais.

Dėl pirmo pagrindo

Šalių argumentai

12 Pirmu pagrindu Ispanijos Karalystė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja Reglamentui Nr. 3950/92, nes jis draudžia pagalbą, kuri atitinka šio reglamento tikslus bei Bendrijos teisės pagrindines normas ir principus.

13 Iš tiesų, siekiant nustatyti pagalbos atitikimą Reglamentui Nr. 3950/92, nėra būtina nustatinėti, kad ji yra aiškiai šiuo reglamentu leidžiama. Pakanka įrodyti jos atitikimą šiuo reglamentu siekiamiems tikslams ir tai, kad ji nepažeidžia jokios kitos Bendrijos teisės normos ar pagrindinio principo (1979 m. birželio 26 d. Sprendimo *Mc Carren*, 177/78, Rink. p. 2161, 14 punktas; 1988 m. vasario 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, 216/84, Rink. p. 793, 18 ir 19 punktai; 1988 m. liepos 14 d. Sprendimo *Zoni*, 90/86, Rink. p. 4285, 26 punktas ir 1990 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-86/89, Rink. p. I-3891, 19 punktas). Ginčijama pagalba atitinka šias sąlygas.

14 Bet kokiu atveju valstybės narės turi veikimo laisvę pasirinkti papildomus veiksmus be tų, kurie išvardyti minėto reglamento 8 straipsnyje.

15 Komisija atsakydama tvirtina, kad Teisingumo Teismo praktikoje nėra nieko, kas galėtų paremti Ispanijos vyriausybės teiginį, kad ginčijamame sprendime numatyta pagalba atitinka Reglamentą Nr. 3950/92, net jeigu ji nėra aiškiai nustatyta šiame reglamente.

Teisingumo Teismo vertinimas

16 Kaip nurodyta minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 18 punkte, pieno produktams nustatomas bendras rinkos organizavimas.

17 Dėl pagalbos šiame sektoriuje, remiantis Reglamento Nr. 804/68 23 straipsniu, skaitomu kartu su EB 36 straipsniu, EB 87, 88 ir 89 straipsniai taikomi pieno produktų gamybai ir prekybai tik tokiu mastu, koks numatytas bendrą rinkos organizavimą nustatančiuose teisės aktuose.

18 Šiuo požiūriu Reglamento Nr. 3950/92 5 ir 8 straipsniuose nustatyta, kad valstybė narė tam tikromis sąlygomis gali teikti pagalbą pieno produktų gamintojams.

19 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, jeigu Bendrija nustatė bendrą rinkos organizavimą konkrečiame sektoriuje, ji pati turi spręsti problemas, kylančias bendros žemės ūkio politikos srityje. Todėl valstybės narės negali priimti jokių vienašalių priemonių šioje srityje, net jeigu tokios priemonės galėtų paremti Bendrijos bendrąją politiką (žr. pirmiau minėtų sprendimų *Komisija prieš Prancūziją* 18 punktą; *Italija prieš Komisiją* 19 punktą ir *Zoni* 26 punktą).

20 Taikant bendrą pieno produktų rinkos organizavimą, tiktai ta pagalba, kurią leidžiama teikti pagal Reglamento Nr. 3950/92 5 ir 8 straipsnius, yra teisėta.

21 Šiuo požiūriu Ispanijos vyriausybės argumentas, jog remiantis 2002 m. birželio 20 d. Sprendimu *Mulligan ir kt.* (C-313/99, Rink. p. I-5719) nebūtina, kad teikiama pagalba būtų aiškiai leidžiama Reglamentu Nr. 3950/92, nepriimtinas. Iš tiesų generalinio advokato išvados 40 punkte teisingai pabrėžiama, kad šioje byloje Teisingumo Teismas pripažino Airijoje taikomą schemą teisėta tiktai todėl, kad ji pateko į Reglamento Nr. 3950/92 7 straipsnio 1 dalies leidžiamų priemonių taikymo sritį (žr. minėto sprendimo *Mulligan ir kt.* 29 punktą).

22 Nagrinėjamoje byloje ginčijama pagalba, kurią sudaro paskolų, paimtų referenciniams kiekiams įsigyti iš kitų gamintojų, palūkanų normos sumažinimas, neleidžiama nei pagal Reglamento Nr. 3950/92 5 straipsnį, nei pagal jo 8 straipsnį.

23 Iš tiesų referenciniai kiekiai, kuriems įsigyti buvo teikiama pagalba, gaunami ne iš nacionalinio rezervo, nebuvo išlaisvinti mažinant visus individualius referencinius kiekius, ir neatitinka gamintojų, nepardavusių pieno ar kitų pieno produktų dvylikos mėnesių laikotarpiu, turimų referencinių kiekių Reglamento Nr. 3950/92 5 straipsnio prasme.

24 Be to, ginčijama pagalba kaip palūkanų normų sumažinimas nėra kompensacija Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio pirmos įtraukos prasme.

25 Galiausiai ji nepatenka į minėto 8 straipsnio antros įtraukos taikymo sritį, nes referenciniai kiekiai, kuriems gauti buvo mokama pagalba, gaunami ne iš nacionalinio rezervo.

26 Be to, generalinio advokato išvados 44 punkte teisingai nustatyta, kad Reglamento Nr. 3950/92 8 straipsnio nuoroda į „vieną ar kelis toliau išvardytus veiksmus" suteikia valstybėms teisę atskirai ar bendrai imtis vieno ar kelių išvardytų veiksmų, tačiau neleidžia nustatyti kitokio pobūdžio veiksmų šioje srityje. Tas pats pasakytina ir dėl „išsamių taisyklių", kurias valstybė narė gali taikyti tik siekiant įgyvendinti vieną ar kelis minėtus veiksmus.

27 Darytina išvada, kad pirmas pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antro pagrindo

Šalių argumentai

28 Antru pagrindu Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja Reglamentui Nr. 3950/92, nes jis draudžia pagalbą, kuri neiškraipo pieno ir pieno produktų rinkos funkcionavimą nustatančių taisyklių.

29 Ispanijos vyriausybės tvirtina, kad pagalba, kuri neiškraipo pieno produktų rinką reglamentuojančių taisyklių, yra suderinama su bendrąja rinka, ir todėl neturėtų būti draudžiama.

30 Komisija teigimu, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Reglamentas Nr. 3950/92 netrukdo imtis ne tik jame aiškiai numatytų, bet ir kitų restruktūrizavimo veiksmų, ginčijama pagalba gali sukelti nemažus rinkos iškraipymus, ir todėl ji nesuderinama su bendru rinkos reglamentavimu.

Teisingumo Teismo vertinimas

31 Remiantis šio sprendimo 20 punktu, tiktai ta pagalba, kurią leidžiama teikti pagal Reglamentą Nr. 3950/92, yra teisėta. Šis teisėtumas nepriklauso nuo šios pagalbos galimo poveikio pieno ir pieno produktų rinkos funkcionavimui. Dėl šios priežasties, jeigu tokia pagalba aiškiai neleidžiama minėtu reglamentu, ji yra neteisėta, net jeigu ji ir neiškraipo šios rinkos funkcionavimo.

32 Nagrinėjamu atveju ginčijama pagalba nebuvo aiškiai leidžiama Reglamentu Nr. 3950/92.

33 Iš to, kas išdėstyta, seka, kad antras pagrindas taip pat turi būti atmestas.

34 Darytina išvada, kad ieškinys turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

35 Pagal Darbo reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti išlaidas iš Ispanijos Karalystės ir pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi padengti išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.